

JANE AUSTEN
PRIDE AND PREJUDICE
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ

Δομή εργαστηρίου

- Το νέο ΠΣ και ο ΟΕ
- Το μυθιστόρημα
- Από τις προκλήσεις στις προτάσεις

Ευαγγελία Καλούδη
Στέλλα Νάκη

1^ο ΓΕΛ Παπάγου, 25 Ιανουαρίου 2025
Πρότυπο ΓΕΛ Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης,
8 Φεβρουαρίου 2025
9^ο Γυμνάσιο Αιγάλεω, 8 Μαρτίου 2025

ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ ΚΑΙ Ο ΟΕ

Αναγνωστική οπτική:

- «πώς επενεργεί η λογοτεχνία» στον αναγνώστη και στον πολιτισμό
- η λογοτεχνία «θέτει υπό ερώτηση υπάρχουσες αντιλήψεις, σχέσεις και ταυτότητες»
- η ανάγνωση ως μια γέφυρα από το εγώ στον κόσμο - «η συνάντηση με τον Άλλο/Άλλους»
- αφετηρία η ιστορικότητα του αναγνώστη χωρίς να αγνοείται η ιστορικότητα του κειμένου.

ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ ΚΑΙ Ο ΟΕ

Πρόγραμμα συμπεριληπτικό

- εργαλεία ανάγνωσης από τις θεωρίες λογοτεχνίας και τη φιλολογία
- διαλογικότητα
- πολλαπλότητα ερμηνειών
- ερμηνευτικά πλαίσια:
 - ηθικός/φιλοσοφικός στοχασμός,
 - ιστορική/κοινωνική/ιδεολογική διάσταση,
 - ψυχολογική διάσταση
- η λογοτεχνική γνώση: οι μηχανισμοί παραγωγής νοήματος μέσα στον ιστορικό χρόνο (είδη, τεχνικές, μέσα/τρόποι)

ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ ΚΑΙ Ο ΟΕ

Οι σκοποί

■ Τι (γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις)

- Απόλαυση
- Αισθητική καλλιέργεια
- κριτική σκέψη
- δημιουργικότητα
- αυτοέκφραση
- αυτογνωσία
- κοινωνική ευαισθητοποίηση
- φιλιαναγνωσία

Οι σκοποί

■ Πώς: Οι διαδικασίες

Η τάξη ως «κοινότητα αναγνωστών»

- κριτική και δημιουργική ανάγνωση και Γραφή
- διακειμενικότητα
- διακαλλιτεχνικός διάλογος,
- θεατρικές και ρητορικές τεχνικές,
- ΤΠΕ

ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ ΚΑΙ Ο ΟΕ

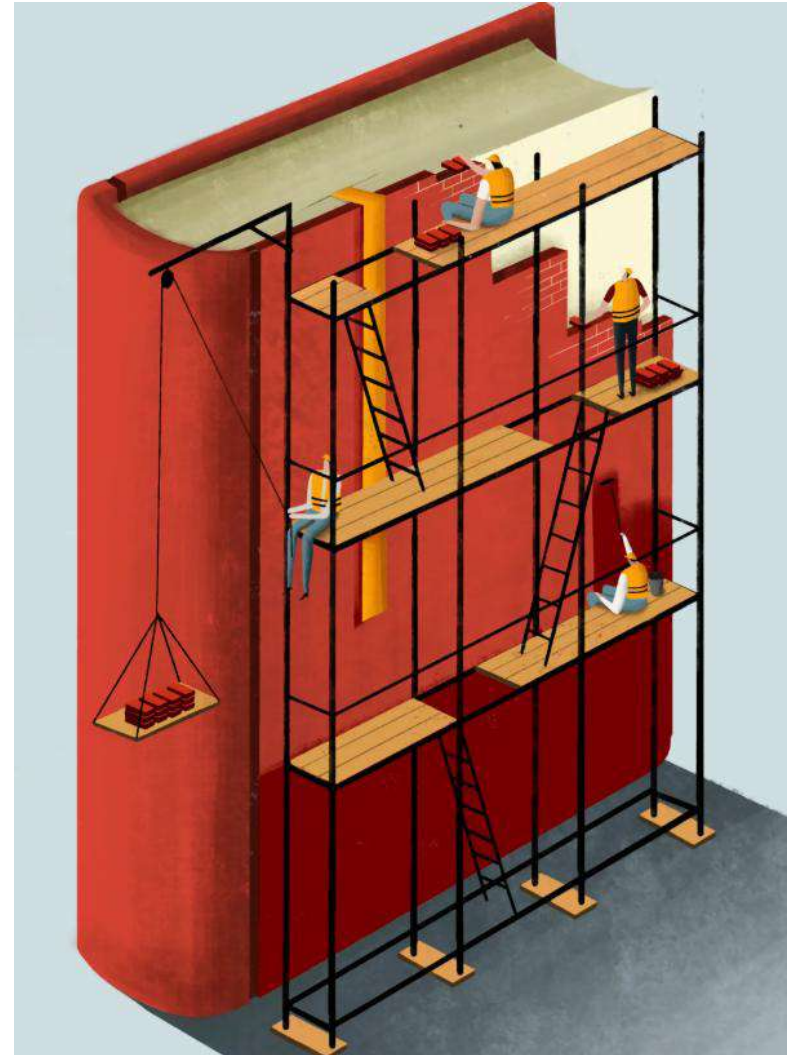
Το εκτενές αυτοτελές λογοτεχνικό έργο και ο διδακτικός σχεδιασμός

- τάξεις Α' και Β'
- σε καθορισμένο διάστημα του διδακτικού έτους για 16-20 ώρες
- κατά προτίμηση μυθιστόρημα και θεατρικό έργο
[στα προτεινόμενα του ΠΣ υπάρχουν και συλλογές ποιημάτων και διηγημάτων]
- σύνδεση με κάποια από τις συστάδες/ ενότητες της τάξης - Α' λυκείου:
 - «με τη Λογική ή με το Συναίσθημα;»
 - «τι πραγματικά αξίζει;»
 - «ποιος απ' τους δυο μας είναι ο Άλλος;»
- ρόλος εκπαιδευτικού: σχεδιαστής /ενορχηστρωτής, υποστηρικτής, εκπαιδευτικός «σε ρόλο»

ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ ΚΑΙ Ο ΟΕ

**Το εκτενές αυτοτελές λογοτεχνικό έργο
και ο διδακτικός σχεδιασμός(συνέχεια)**

**Η έννοια της υποστήριξης
«scaffolding», Wood, Bruner & Ross 1976**

ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ ΚΑΙ Ο ΟΕ

Το εκτενές αυτοτελές λογοτεχνικό έργο και ο διδακτικός σχεδιασμός (συνέχεια)

■ Σενάριο: μακροπρόθεσμος και εμπροσθοβαρής σχεδιασμός με ευελιξία, που προσδιορίζεται από το κείμενο και τους μαθητές – Διαφοροποίηση

- στόχοι
- πορεία: χωρισμός σε ενότητες
- διαδικασίες: δραστηριότητες, πηγές και εργαλεία
- αξιολόγηση: Διαμορφωτική (αποτελέσματα και διαδικασίες). Αυτο-αξιολόγηση και ετερο-αξιολόγηση.

▣ μικτό μοντέλο ανάγνωσης

Οι αρχικές και πιο δύσκολες ερμηνευτικά ενότητες προσεγγίζονται στην τάξη. Σταδιακά αυτονομούνται οι αναγνώστες, διαβάζουν ατομικά/ομαδικά και υλοποιούν ερμηνευτικές και δημιουργικές εργασίες στο σπίτι/α-σύγχρονα.

▣ Αξιοποιούνται οι δυνατότητες της ηλεκτρονικής τάξης (τα έγγραφα, ο τοίχος, το σύστημα wiki) αλλά και του διαδικτύου (π.χ. συνεργατικά έγγραφα) για την ατομική εργασία, τη δημοσίευση και τη συνεργασία.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ PRIDE AND PREJUDICE

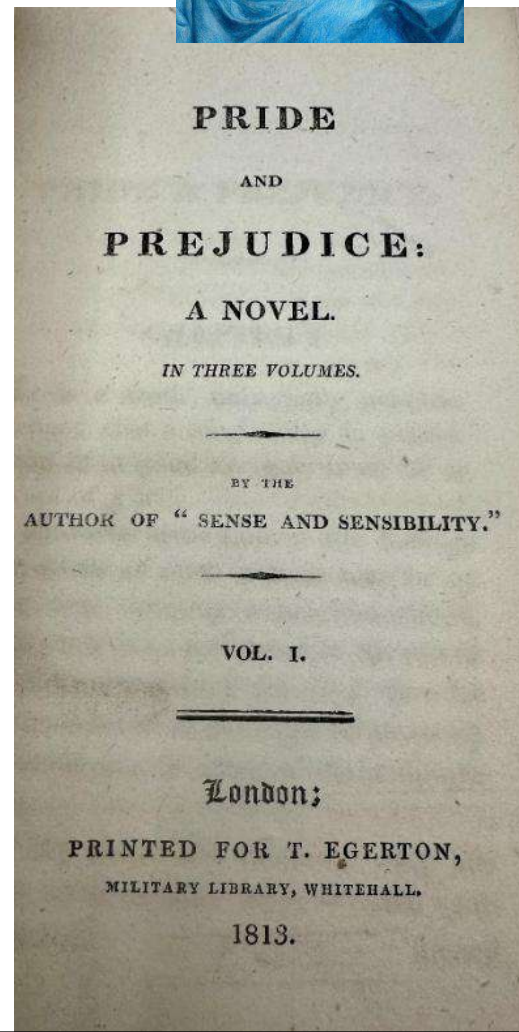

- ▣ Γράφτηκε μεταξύ 1796 και 1797
- ▣ Πρώτος τίτλος “First Impressions”
- ▣ Απορρίφθηκε αρχικά από έναν εκδότη στο Λονδίνο
- ▣ Εκδόθηκε το 1813, μετά την επιτυχία του Sense and Sensibility, ανώνυμα και αυτό. Έγινε αμέσως διάσημο.
- ▣ Ακολούθησαν πολλές εκδόσεις των έργων της
- ▣ Εν ζωή το έργο της Jane Austen , αν και διάσημο, επαινέθηκε ελάχιστα από την επίσημη κριτική ως «αριστούργημα μιας ανωνύμου συγγραφέα», με έμφαση
- στη σκιαγράφηση των χαρακτήρων,
- την ηθική διάσταση του κειμένου, και
- τον «οικιακό ρεαλισμό» της, που ανανέωνε τον ρομαντικό μελοδραματισμό που ήταν της μόδας στην εποχή της.

✍ Jane Austen.

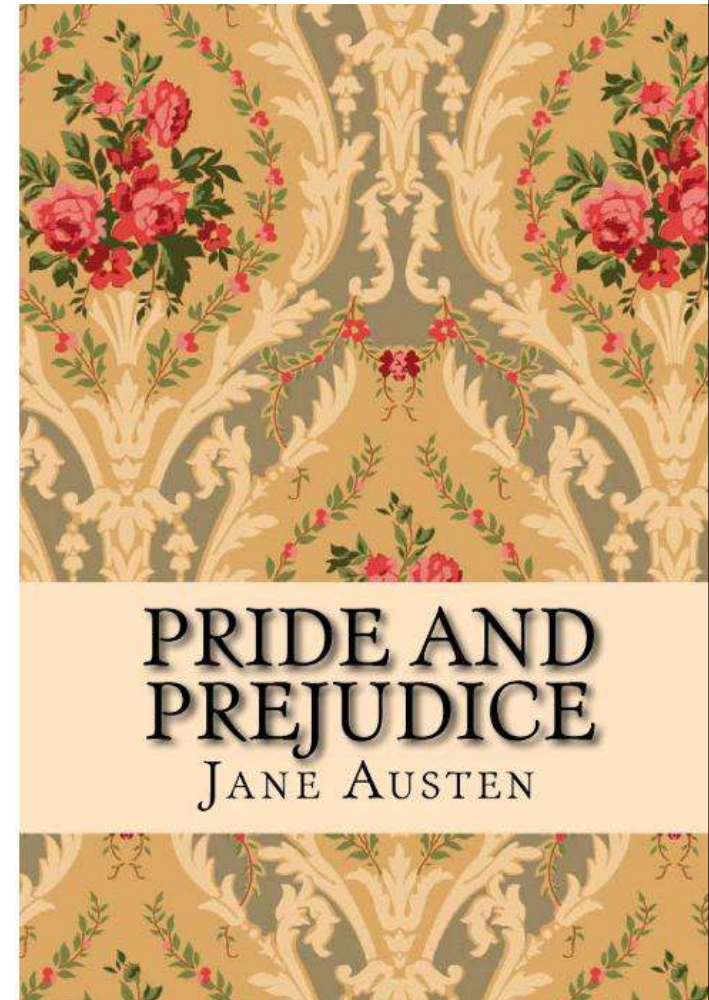
Stock Montage—Archive Photos/Getty Images

✍ <https://www.abebooks.com/first-edition/Pride-Prejudice-Austen-Jane-Egerton-London/31852763004/bd>

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ PRIDE AND PREJUDICE

- ▣ Μέχρι σήμερα ένα από τα πιο διάσημα έργα της αγγλικής λογοτεχνίας
- ▣ Το περιεχόμενο: μια ιστορία αγάπης και παράλληλα ένα μυθιστόρημα για τους «τρόπους, την ανατροφή, την ηθική, τη μόρφωση και το γάμο» μέσα στον μικρόκοσμο της βρετανικής ανώτερης τάξης των ιδιοκτητών γης κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας (Regency Era, 1795-1837)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΠΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- ▣ “ανοικειότητα”: ακόμα και για τους Βρετανούς “μια διαφορετική χώρα, όπου οι άνθρωποι μιλούν, συμπεριφέρονται, αγαπούν, αποκτούν χρήματα, παντρεύονται και γράφουν διαφορετικά», γιατί απλώς σκέπτονται διαφορετικά”
- ▣ «μεγάλα ερωτήματα» (“big questions”): φύλο, κοινωνική τάξη, ηλικία, γάμος, «πρωτόκολλα», την αυθεντικότητα και την προσποίηση (“affected manners”)
- ▣ πολυφωνία: πρόσωπα, στάσεις και οπτικές

ΓΡΑΦΗ

- ▣ - ύφος (ειρωνεία) και τεχνικές αφήγησης (ελεύθερος πλάγιος λόγος και κενά απροσδιοριστίας)
- ▣ - η δυνατότητα σύνδεσης με άλλα είδη συμβολικής αναπαράστασης
- ▣ -ο «κανόνας» και το καινούριο (το πέρασμα από τον ρομαντισμό στον ρεαλισμό): η ενασχόληση σύγχρονων κριτικών με το έργο

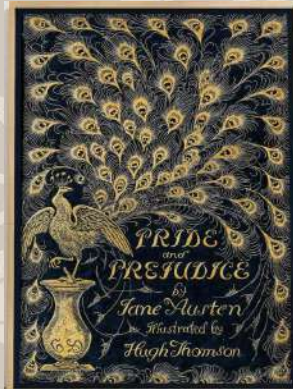
ΠΩΣ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΩ Ή “ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ”

1. Αρχή του σχολικού έτους: αναπαράγουμε χωρία ή ευρύτερα αποσπάσματα του μυθιστορήματος, εικαστικό υλικό σχετικό με το μυθιστόρημα ή την εποχή και διακοσμούμε κάποια γωνιά της τάξης («σκηνικό») ή συγκεκριμένους χώρους του σχολείου προκαλώντας δημιουργικές ανταποκρίσεις των μαθητών σε αυτά (λ.χ., να προσθέσουν τίτλους ή λεζάντες ή να γράψουν μικρά δημιουργικά κείμενα) [σκοπός: η ένταξη στο βιωματικό περιεχόμενο και τα βασικά θέματα του βιβλίου]

«Είναι μια πεποίθηση βαθιά
ριζωμένη σ'όλο τον κόσμο.
Ένας άντρας ελεύθερος και
με σημαντική περιουσία
χρειάζεται οπωσδήποτε μια
σύζυγο!»

«Το ότι λάτρευε το χορό ήταν
ένα ασφαλές βήμα προς τον
έρωτα»

«Είναι τρομερά σημαντικό όσοι
δεν αλλάζουν ποτέ την άποψή
τους να είναι σίγουροι πως
κρίνουν σωστά από την αρχή»

«Είμαι αποφασισμένη μόνο να ενεργήσω με τον τρόπο που επιβάλλεται, κατά την άποψή μου, για την ευτυχία μου, χωρίς να λαμβάνω υπόψη μου εσάς ή οποιονδήποτε άλλο με τον οποίο δεν με συνδέει τίποτε»

«Δεν μπορείς να ξέρεις μέσα σ' ένα δεκαπενθήμερο τι είναι πραγματικά ένας άνθρωπος»

"I could easily forgive his pride, if he had not mortified mine."

1940

1995

2005

ΠΩΣ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΩ Ή ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

2. Κατά τη διδασκαλία των ενοτήτων από την αρχή της χρονιάς επιλέγουμε κείμενα που παρουσιάζουν συναφή **μορφικά χαρακτηριστικά**, ώστε να ενισχύσουμε την αυτο-δυναμία των αναγνωστών

-ένταξη σε ενότητα κειμένων της Α' λυκείου («Με τη λογική ή το συναίσθημα;», «Τι πραγματικά αξίζει;» «Ποιος απ' τους δυο μας είναι ο άλλος;»)

-δομικά χαρακτηριστικά του μυθιστορήματος

-αφηγηματικές τεχνικές και τρόποι

-ρομαντισμός και ρεαλισμός

3. Εξοικειώνουμε τους μαθητές με τις **ομαδικές δραστηριότητες** και εξασφαλίζουμε την εξοικείωση και πρόσβασή τους σε **ψηφιακά μέσα** (e-class, κοινόχρηστα έγγραφα, κ.λπ.)

4. Τήρηση **συγγραφικού σημειωματάριου**

ΚΑΙ ΤΩΡΑ Η ΣΕΙΡΑ ΣΑΣ ... ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΜΑΔΩΝ

ΚΟΙΝΗ (όλες οι ομάδες)

Τα πρώτα 4 κεφάλαια του βιβλίου αποτελούν μία εισαγωγική ενότητα στην υπόθεση του μυθιστορήματος. Σχεδιάζοντας μία ενδιαφέρουσα αφόρμηση για τους μαθητές σας διατυπώστε τους στόχους και παρουσιάστε σύντομα 1-2 αντίστοιχες δραστηριότητες.

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ενδεικτικές προτάσεις

1. Η ταυτότητα του βιβλίου

2. Ο τίτλος του βιβλίου

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ ΕΓΩ		
Τίτλος βιβλίου		
Συγγραφέας		
Μεταφραστής/Μεταφράστρια		
Εκδοτικός οίκος		
Έτος δημοσίευσης		
[και πρώτης δημοσίευσης]		
Λογοτεχνικό είδος		
Έκταση του κειμένου		
Τύπος έκδοσης (έγχρωμη, ψηφιακή, audiobook)		
Όνομα αναγνώστη/αναγνώστριας		
Το έχω διαβάσει στο παρελθόν;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έχω διαβάσει κάποιο άλλο βιβλίο του συγγραφέα;	ΝΑΙ (γράφω τον τίτλο)	ΟΧΙ

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

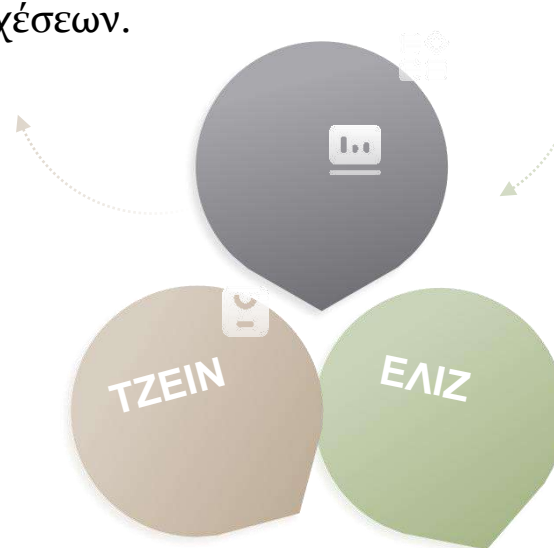
3. Γνωριμία με τα μέλη της οικογένειας Μπένετ και τον άμεσο περίγυρο της υπαίθρου -καταγραφή χρόνου, τόπων, προσώπων και γεγονότων με άσκηση στην τήρηση ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ανάγνωσης

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ	
Ο ΧΡΟΝΟΣ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
Χρόνος κατά τον οποίο διαδραματίζεται η ιστορία, βάσει των χρονικών ενδείξεων του κειμένου Χρονική διάρκεια που καλύπτει η ιστορία Βασικά γεγονότα κατά ενότητα Η σειρά των βασικών γεγονότων σε σχέση με την «πραγματικότητα» -in medias res -αναδρομές -προοικονομία Σκέπτομαι τι προσφέρει κάθε τεχνική	
Ο ΤΟΠΟΣ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
Ο τόπος/χώρος στον οποίο διαδραματίζεται η ιστορία σύμφωνα με το κείμενο Ο εσωτερικός χώρος Ο εξωτερικός χώρος	
ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
Πρόσωπα (κύρια και δευτερεύοντα) Τα ονόματα και τα βασικά χαρακτηριστικά τους	

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

-συστηματική διερεύνηση στα πορτρέτα των προσώπων, των αντιθέσεων ανάμεσα σε χαρακτηριστικά ζευγάρια (κος και κα Μπένετ, Τζέιν και Ελίζ, Ντάρσι και Μπίνγκλεϊ):

- διαγράμματα χαρακτήρων και σχέσεων
 - εξωτερικά και εσωτερικά χαρακτηριστικά, πώς νιώθουν οι ίδιοι, πώς φαίνονται στους άλλους
 - ημερολογιακές καταγραφές προσώπων: κίνητρα και συναισθήματα
 - συμπλήρωση κενών με δημιουργική γραφή: οι αφανείς διάλογοι των προσώπων
- διαγράμματα χαρακτήρων και σχέσεων.

ΕΛΙΖ και ΤΖΕΙΝ: τόσο ίδιες και τόσο διαφορετικές

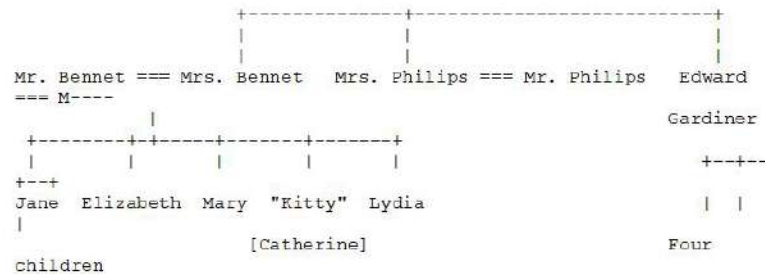
Μέσα στους χρωματιστούς κύκλους βάζουμε τις διαφορές τους και στον γκρι τις ομοιότητές τους μέχρι στιγμής.

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΟΤΗΤΑ

-Γενεαλογικό δέντρο

Bennets, Philippses, and Gardiners

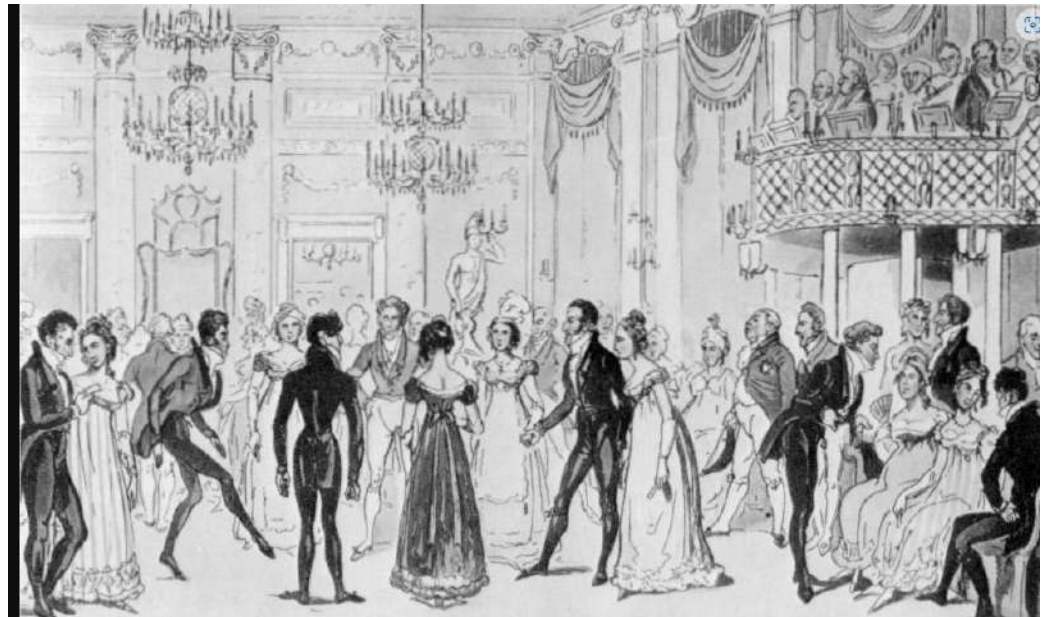
Mr. Collins is a cousin of Mr. Bennet (an [explanation of the entail](#) is available).

<https://pemberley.com/janeinfo/ppdrmtis.html#index2>

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- Ο χορός ως κεντρικό γεγονός για τον αναγνώστη και τους ήρωες
- γνωριμία με τους κοινωνικούς κανόνες
 - η πρώτη «σύγκρουση» Ελίζ και Ντάρσι (δραματοποίηση και ημερολογιακή καταγραφή)
 - σχολιασμός των περιστατικών του χορού από έναν δημοσιογράφο σε μια εφημερίδα της εποχής ή/και από εικονικά προφίλ στα ΜΚΔ

ΟΜΑΔΑ 1

Λαμβάνοντας υπόψη την έκταση του μυθιστορήματος, ποιες διδακτικές επιλογές θα προτείνατε ώστε η διδασκαλία του να ολοκληρωθεί σε 16-20 διδακτικές ώρες, διασφαλίζοντας ότι παράλληλα θα διατηρηθεί η απόλαυση της ανάγνωσης;

ΟΜΑΔΑ 1

Ενδεικτικές προτάσεις

1. Σχεδιασμός **σεναρίου** με προβλέψεις για τη στοχοθεσία, την πορεία, τις δραστηριότητες, τα μέσα και την αξιολόγηση. Άξονες (π.χ. η εξέλιξη της σχέσης και των χαρακτήρων, τα κοινωνικά στερεότυπα και η αμφισβήτησή τους, κ.λπ., παράλληλα με χαρακτηριστικά της γραφής: η αφήγηση, η περιγραφή, οι διάλογοι και οι σιωπές, το χιούμορ και η ειρωνεία, οι προσδοκίες και οι ανατροπές)

-Βασικές αρχές: η διαφοροποίηση της μάθησης, η μικτή μάθηση

-Ερμηνευτική προσέγγιση: ερμηνευτική αναγνωστική μέθοδος που υποστηρίζεται από συν-ανάγνωση και άλλων λογοτεχνικών κειμένων και μορφών συμβολικής αναπαράστασης μέσω αντίστοιχων δραστηριοτήτων (όπως: ερμηνευτικές, διακαλλιτεχνικές, θεατρικές και ρητορικές τεχνικές, δοκιμές δημιουργικής γραφής).

-Ανταπόκριση στα ερμηνευτικά πλαίσια του ΠΣ: ηθική, κοινωνική/ιστορική/ιδεολογική και ψυχολογική διάσταση.

ΟΜΑΔΑ 1

2. Μορφές «ανάγνωσης»

Πού;	Τι;	Πώς;
○ Στην τάξη ■ εκπαιδευτικός, ■ μαθητής/ές -Εκφραστική/θεατρική, -Σιωπηρή ανάγνωση)	○ έγχαρτη έκδοση/ψηφιακή έκδοση ○ audiobook ○ ταινίες ○ σειρά	○ ολόκληρο το έργο ○ αποσπασματικά ○ περιληπτικά
○ Στο σπίτι		

3. Διαχείριση των κεφαλαίων: Επισήμανση των κομβικών κεφαλαίων που θα διδαχτούν στην τάξη αναλυτικά και των υπόλοιπων που θα προσεγγιστούν στο σπίτι αναλυτικά ή περιληπτικά

ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΓΙΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ
1	Γνωριμία με την οικογένεια Μπένετ – Πρώτο στερεότυπο για τους πλούσιους εργένηδες
3-4	Ο Μπίγκλεϊ επισκέπτεται τους Μπένετ – Ο πρώτος χορός στο Μέριτον: Ο Μπίγκλεϊ ελκύεται από την Τζέιν Μπένετ, ενώ ο φίλος του, Ντάρσι, απορρίπτει και προσβάλλει την αδελφή της, Ελίζ. Αναδεικνύεται η διαφορά στις προσωπικότητες των βασικών προσώπων
5-6	Συζητήσεις για τις σχέσεις, την υπερηφάνεια και τη ματαιοδοξία μεταξύ φιλενάδων – Αρχίζει η σταδιακή μεταστροφή του Ντάρσι
16	Το αρνητικό πορτρέτο του Ντάρσι από τον γοητευτικό Γούικαμ επηρεάζει βαθιά την Ελίζ
18-20	Η αιφνίδια πρόταση γάμου του κου Κόλινς προς την Ελίζ και η απόρριψή της – Η πίεση για γάμο και το κληρονομικό δίκαιο της εποχής Ευφυής διάλογος Ελίζ και Ντάρσι κατά τη διάρκεια ενός χορού αποκαλύπτει μέσα στην ένταση το λεπτό πνεύμα και το βαθύ τους ταίριασμα Η απρεπής συμπεριφορά της κας Μπένετ εκθέτει όλη την οικογένεια
34 [Β' 11]	Η αιφνίδια επίσκεψη του Ντάρσι και η πρώτη πρόταση γάμου του Ντάρσι στην Ελίζ – η Ελίζ προκατειλημμένη την απορρίπτει αποκαλύπτοντας τους λόγους της αντιπάθειάς της.
35 [Β' 12]	Με μία εκτενή επιστολή ο Ντάρσι απαντά στις δύο κατηγορίες της Ελίζ, ξεκαθαρίζοντας όλη την αλήθεια για τον Γούικαμ και την προσπάθειά του να προστατέψει τον Μπίγκλεϊ από την Τζέιν και την οικογένεια Μπένετ. Η επιστολή αυτή θα επιδράσει στη σκέψη και τη συμπεριφορά της Τζέιν.
43 [Γ' 1]	Η Τζέιν επισκέπτεται το Πέμπερλι και εκεί συναντά μια άλλη πλευρά του Ντάρσι, μέσα σε ένα ονειρικό πλαίσιο που αναδεικνύει το μεγαλείο και την ευγένειά του.
58 [Γ' 17]	Η Ελίζ εκφράζει την ευγνωμοσύνη της στον Ντάρσι και παραδέχεται την προκατειλημμένη και άδικη συμπεριφορά της απέναντί του – Η δεύτερη πρόταση του Ντάρσι στην Ελίζ.

4. Εργαλεία ανάγνωσης

- ☐ Ερωτήσεις και αναγνωστικές οδηγίες
- ☐ Πίνακες συμπλήρωσης: χρονολόγιο και ημερολόγιο ανάγνωσης
- ☐ Φύλλα εργασίας
- ☐ Σημειώσεις με post-it από τους μαθητές πάνω στο βιβλίο (εξυπηρετεί την εκτεταμένη ανάγνωση στο σπίτι)
- ☐ Περιλήψεις έγχαρτες ή ψηφιακές – χρήση AI/ChatGpt: AI για Δημιουργία Περιλήψεων
Αναθέστε στους μαθητές να δημιουργήσουν περιλήψεις των κεφαλαίων και να τις συγκρίνουν με αυτές που προτείνει ένα εργαλείο AI.
- ☐ Η/Υ, βιντεοπροβολέας, διαδραστικός πίνακας
- ☐ Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων
- ☐ Έγκυροι ιστότοποι για τα ιστορικά, εργοβιογραφικά στοιχεία και κριτικά κείμενα
(βλ. παραπάνω, <https://www.janeausten.org>)

ΟΜΑΔΑ 2

Με ποια μέσα και στρατηγικές μπορούμε να διατηρήσουμε την ενότητα της διδασκαλίας του συγκεκριμένου μυθιστορήματος;

ΟΜΑΔΑ 2

Ενδεικτικές απαντήσεις

1. «Γέφυρες» μεταξύ των ενοτήτων.
-Δραστηριότητες που συνδέουν, συγκρίνουν ή ολοκληρώνουν πορτρέτα, έννοιες, γεγονότα.
2. Χρόνος για ανακεφαλαίωση – συνολική ανασκόπηση.
“**Big questions**”, λ.χ.:
 - ☐ Τα φαινόμενα απατούν;
 - ☐ Με τη λογική ή με το συναίσθημα;
 - ☐ Τι πραγματικά αξίζει;
 - ☐ Να είσαι ή να δείχνεις;
 - ☐ Είναι εύκολο να ανεβείς, είναι δύσκολο να αλλάξεις (Γ. Σεφέρης)
 - ☐ Να σε καθορίζει η εποχή σου, αλλά να μην σε παραχαράζει. (Ο. Ελύτης)
 - ☐ Αλλάζουν οι άνθρωποι;
 - ☐ Μπορεί να σε μεταμορφώσει ο έρωτας;
 - ☐ Ποτέ μη λες ποτέ;

ΟΜΑΔΑ 2

3. Χρήση εργαλείων από την αρχή και κατά τη διάρκεια της προσέγγισης

-τηρούν **αναγνωστικό ημερολόγιο** εξαρχής με τα βασικά στοιχεία της ιστορίας, της αφήγησης και της αναγνωστικής ανταπόκρισης (χρόνος, τόπος, πρόσωπα, γεγονότα, αφηγητής, σημεία που τους συγκίνησαν, κ.ά.).

-τήρηση χρονολόγιου με βασικά στοιχεία για κάθε κεφάλαιο ή διάγραμμα πλοκής στον οποίο σημειώνονται τα βασικά γεγονότα κάθε κεφαλαίου/ενότητας.

-σημειώνουν /εντοπίζουν τα τοπωνύμια πάνω σε **χάρτη** γεωγραφικό ψηφιακό αναρτημένο στην e-class (Google Earth ή το Google Maps), ενώ παράλληλα φροντίζουμε να υπάρχει και στην τάξη έγχαρτος χάρτης εποχής

-συμπληρώνουν τα ονόματα των προσώπων πάνω σε **χάρτη προσώπων ή γενεαλογικό δένδρο** αναρτημένο στην ηλεκτρονική τάξη

https://janeausten.fandom.com/wiki/Elizabeth_Bennet

ΟΜΑΔΑ 2

1. **Ημερολόγιο** ηρώων το οποίο θα παρακολουθεί τα βασικά γεγονότα της ζωής τους, π.χ. ημερολόγιο της Ελίζαμπεθ (πρώτος χορός, πρόταση γάμου, στο Πέμπερλι, κ.λπ)
2. Σύντομες **επιστολές** ή **sms** στους ήρωες
3. **Κοινωνικά Δίκτυα για Χαρακτήρες**
Χρησιμοποιήστε το Facebook ή άλλο εργαλείο για να δημιουργήσετε προφίλ κοινωνικών δικτύων για τους χαρακτήρες, όπου οι μαθητές μπορούν να γράψουν "αναρτήσεις" για το πώς νιώθουν.
4. «**Καρδιογράφημα – χάρτης συναισθημάτων**» για αποτύπωση των μεταπτώσεων και της κλιμάκωσης των συναισθημάτων των βασικών ηρώων.
5. Σχεδιασμός μίας **ταινίας** ή **θεατρικής παράστασης**: επιλογή σκηνών από το βιβλίο.

ΟΜΑΔΑ 3

Οι δύο έννοιες του τίτλου είναι οι βασικοί θεματικοί άξονες που διατρέχουν όλο το μυθιστόρημα. Με ποιους στόχους και δραστηριότητες θα υποστηρίζατε την σταδιακή κατανόησή τους από τους μαθητές σας;

ΟΜΑΔΑ 3

Ενδεικτικές απαντήσεις

1. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

- ☐ ιδεοθύελλα και δημιουργία εννοιολογικού χάρτη
- ☐ συνώνυμα για τις 2 λέξεις
- ☐ ορισμοί των 2 εννοιών με αυθόρμητους λόγους
- ☐ Εργασία σε δυάδες: καταγράφουν τις προκαταλήψεις που βιώνουν οι ίδιοι καθώς και τα πράγματα για τα οποία νιώθουν οι ίδιοι υπερήφανοι για τον εαυτό τους.

ΟΜΑΔΑ 3

2. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

- οικοδόμηση των εννοιών βάσει του κειμένου και ιδιαιτέρως των επιμέρους τοποθετήσεων των προσώπων (κυρίως της Ελίζ και του Ντάρσι) - αντίστοιχοι εννοιολογικοί χάρτες στην αίθουσα ή στην e-class (π.χ. συννεφόλεξα)
- σύγκριση του περιεχομένου των δύο εννοιών ανάμεσα στα βασικά πρόσωπα (Τζέιν vs Ντάρσι)

3. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

- να δουν συγκριτικά τις ομοιότητες και τις διαφορές των εννοιών στο χτες και το σήμερα (βέννεια διαγράμματα)
- Διοργάνωση Debate ομάδων μαθητών που υποστηρίζουν διαφορετικές απόψεις (ανάλογα με τα θέματα που προκύπτουν σε κάθε κεφάλαιο: γάμος, κοινωνικές προκαταλήψεις, κ.τλ.)

ΟΜΑΔΑ 4

«Πρώτες εντυπώσεις» (*First Impressions*) είναι ο αρχικός τίτλος του μυθιστορήματος. Με το δεδομένο ότι οι βασικοί αλλά και οι ήσσονες χαρακτήρες παρουσιάζονται από πολλαπλές οπτικές μέχρι ο αναγνώστης να αποκτήσει μια πληρέστερη εικόνα της προσωπικότητάς τους, πώς θα αναδεικνύατε αυτή τη διάσταση του μυθιστορήματος;

ΟΜΑΔΑ 4

1. Από την αρχή της προσέγγισης μπορεί κάθε μαθητής ή σε ομάδες να «**υιοθετήσουν**» ένα από τα βασικά πρόσωπα και να «παρακολουθούν» την πολλαπλότητά του με σημειώσεις, post-it, κ.λπ. , έτσι ώστε στο τέλος να μπορούν να διαγράψουν μία ολοκληρωμένη εικόνα για το χαρακτήρα, ερμηνεύοντας την εξέλιξη και τις αντιφάσεις του. Ανάρτηση διαγραμμάτων προς συμπλήρωση στην τάξη.
2. **Θεατρικές τεχνικές:** α. περίγραμμα χαρακτήρα (μέσα: τι πιστεύει ο ίδιος για τον εαυτό του, έξω: τι πιστεύουν οι άλλοι) β. δημόσιος και ιδιωτικός λόγος: απόδοση των 2 πλευρών με μονολόγους/διαλόγους 2 μαθητών πλάτη με πλάτη (τι λένε όταν είναι με τους άλλους, τι λένε μόνοι τους) Η τεχνική ενδείκνυται και για την «παρακολούθηση» και απόδοση των σχέσεων των ζευγαριών, πώς αντανακλάται ο ένας στα μάτια του άλλου (π.χ. Τζέιν – Μπίνγκλεϊ, Ελίζ – Ντάρσι, Ελίζ – Κόλινς, κος Μπένετ-κα Μπένετ, κ.λπ) γ. «καρέκλα των ερωτήσεων»: ένας χαρακτήρας δέχεται ερωτήσεις από ποικίλα πρόσωπα του μυθιστορήματος (μπορεί να έχουμε εδώ «τον εκπαιδευτικό σε ρόλο») γ. συνέντευξη και debate
3. Χρησιμοποιήστε το **ChatGPT** για να συνομιλήσουν οι μαθητές με έναν "ψηφιακό" χαρακτήρα, που θα έχει τα χαρακτηριστικά της Ελίζαμπεθ ή του Ντάρσι. Ανταποκρίνεται κατά τη γνώμη σας ο ψηφιακός χαρακτήρας σε αυτόν που αναδύεται από το βιβλίο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
4. **Πώς θα ήταν σήμερα** οι βασικοί χαρακτήρες του μυθιστορήματος αν ζούσαν στη δική μας εποχή; Δημοσκόπηση στην τάξη και συζήτηση.

ΟΜΑΔΑ 5

Βασικοί αφηγηματικοί τρόποι είναι οι εκτενείς διάλογοι και η έλλειψη λεπτομερών περιγραφών των προσώπων αλλά και των χώρων. Πώς θα αξιοποιούσατε και θα αναδεικνύατε τα δύο αυτά χαρακτηριστικά της γραφής της Τζέιν Όστιν;

ΟΜΑΔΑ 5

1. Βάσει του συγκειμένου να συμπληρώσουν τα «κενά» της αφήγησης με δικά τους κείμενα, σκίτσα, ψηφιακά ή έγχαρτα, προφίλ σε ΜΚΔ και να αιτιολογήσουν τις επιλογές τους.
2. Να συγκρίνουν τα αντίστοιχα πρόσωπα ή χώρους με τον τρόπο που παρουσιάζονται στις ταινίες ή σειρές, φωτογραφίες. Π.χ., να κρίνουν ποια Ελίζαμπεθ ή ποιος Ντάρσυ ανταποκρίνεται στην εικόνα που έχουν οι ίδιοι σχηματίσει για τα πρόσωπα στις ταινίες του 1995 και 2005 αντίστοιχα;
3. Να προβληματιστούν για τη λειτουργία της απροσδιοριστίας στην εμπειρία της ανάγνωσης.
4. Δραματοποίηση βασικών σκηνών του έργου με δημιουργική μεταγραφή των διαλόγων του μυθιστορήματος.
4. Να συλλέξουν ιστορικό υλικό της εποχής για σπίτια, ενδυμασία, χώρους, κ.λπ. για να πλαισιώσουν ψηφιακά το κείμενο.

ΟΜΑΔΑ 6

Με ποιο τρόπο θα εντάξουμε στη διδασκαλία μας το στοιχείο της ιστορικότητας και της πολιτισμικής ταυτότητας του μυθιστορήματος (ιστορικό πλαίσιο: αρχές του 19^{ου} αι., Βρετανία), χωρίς να παραγκωνίσουμε το ίδιο το κείμενο και την ιστορικότητα των αναγνωστών;

ΟΜΑΔΑ 6

1. προσφορά ιστορικών πληροφοριών όταν κρίνεται αναγκαίο για την κατανόηση του κειμένου και την ερμηνεία του, π.χ., Μέριτον – σύνταγμα, κοινωνικές τάξεις/τίτλοι και πρωτόκολλα κοινωνικής συμπεριφοράς, κληρονομικό δίκαιοκειμένου και την ερμηνεία του,
 - “κουτί των πληροφοριών”
 - έγγραφο στην ψηφιακή τάξη ανά κεφάλαιο

-[<https://www.janeausten.org/> ευσύνοπτα κείμενα: ιστορικό πλαίσιο, τίτλοι, πρωτόκολλα συμπεριφοράς, κοινωνικές τάξεις και τίτλοι, η βιογραφία και εργογραφία της JaneAusten, - Ενδιαφέροντα για το ιστορικό πλαίσιο
<https://www.youtube.com/watch?v=d6BAeIeSgRo> (The regency era)
<https://www.youtube.com/watch?v=HzXL5bcokmI>
2. Μικρές έρευνες με σύντομες ανακοινώσεις στην τάξη για το ιστορικό πλαίσιο ή τον τρόπο με τον οποίο ιστορικά ή βιογραφικά στοιχεία μεταπλάθονται στο κείμενο.
3. Αναζητώντας τους «κανόνες του παιχνιδιού»: μια ομάδα μαθητών αναλαμβάνει την καταγραφή των άγραφων και γραπτών νόμων που διέπουν την κοινωνία του μυθιστορήματος και συνθέτει ένα corpus κανόνων. Οι υπόλοιποι μαθητές επιλέγουν από έναν ήρωα και επισημαίνουν πού εφαρμόζει ή παραβαίνει τους κανόνες αυτούς.

ΟΜΑΔΑ 7

Η ειρωνεία, ο σαρκασμός και (μαύρο) χιούμορ διατρέχουν τη γραφή της Austen. Με ποιους στόχους και δραστηριότητες θα υποστηρίζατε τους μαθητές σας να επισημάνουν τη λειτουργία τους στην παρουσίαση των προσώπων και την αφήγηση των γεγονότων;

ΟΜΑΔΑ 7

1.Ορισμοί των μορφών της ειρωνείας:

α. λεκτική ειρωνεία: κάποιος λέει το αντίθετο από αυτό που εννοεί.

β. «περιπέτεια»: η εξέλιξη της ιστορίας ανατρέπει τις προσδοκίες

γ. δραματική/τραγική ειρωνεία: ο αναγνώστης γνωρίζει κάτι που τα πρόσωπα αγνοούν

2. Εκφραστική ανάγνωση συγκεκριμένων χωρίων από τους μαθητές με ποικίλες συναισθηματικές αποχρώσεις: ουδέτερα, σοβαρά, δηκτικά, με θυμό, με ειρωνεία.

Να δικαιολογήσουν την επιλογή τους βάσει στοιχείων του κειμένου (σημεία στίξης, χρήση της γλώσσας, συγκεκριμένο) και να επιλέξουν την πιο αποτελεσματική ανάγνωση. Π.χ.,

☐ στο κεφ. 1 η εισαγωγική παράγραφος

☐ στο κεφ. 3 το σχόλιο του Ντάρσι για την Ελίζ: «Είναι υποφερτή, αλλά όχι αρκετά όμορφη για να με δελεάσει. Επιπλέον, δεν έχω καμιά διάθεση αυτή τη στιγμή να δώσω σημασία σε νεαρές κυρίες που τις έχουν αγνοήσει άλλοι άνδρες.»

☐ κεφ. 13 και 15, οι επιστολές του κου Κόλινς και η πρόταση γάμου στην Τζέιν, στην Ελίζ, η απόρριψη και η επόμενη πρόταση στη Σαρλότ

☐ κεφ. 1 και κεφ. 23 διάλογος κου και κας Μπένετ – black humor

ΟΜΑΔΑ 7

3. Εναλλακτικά, ερωτήσεις του τύπου:

☐ Πώς η ειρωνεία σε αυτά τα σημεία του μυθιστορήματος μας βοηθούν να κατανοήσουμε καλύτερα τους χαρακτήρες και έμμεσα την αντίληψη του αφηγητή για την κοινωνία που αναδύεται από το κείμενο;

☐ Υπάρχουν αυτές οι μορφές ειρωνείας σε σύγχρονα έργα;

4. Να προβληματιστούν σχετικά με τη χρήση του χιούμορ και της ειρωνείας στη δική τους ζωή: σε ποιες περιστάσεις και με ποια πρόθεση τα χρησιμοποιούν;
5. Προσδοκίες προσώπων της ιστορίας σε μορφή ημερολογίου. Επόμενη ημερολογιακή καταγραφή, όταν τα γεγονότα εξελίσσονται αντίθετα από ό,τι περιμένουν.
6. Τι μπορεί να υποδηλώνει η χρήση των τεχνικών αυτών όταν ο αφηγητής ή τα πρόσωπα μιλούν για σοβαρά ζητήματα της εποχής; (κριτική στις κοινωνικές νόρμες). Π.χ., κεφ. 22, χαρακτηριστικό παράδειγμα ο διάλογος Ελίζ και Σαρλότ για τις προσδοκίες τους από το γάμο. Η απόφαση της Σαρλότ να παντρευτεί τον κο Κόλινς παρά τη γελοιότητα της προσωπικότητάς του αποτελεί ειρωνικό σχόλιο για την πίεση που δέχονταν οι γυναίκες της εποχής.

ΟΜΑΔΑ 8

Πώς θα αξιοποιούσατε τις ταξικές συγκρούσεις, φραγμούς, συμβιβασμούς και υπερβάσεις του τέλους του 18^{ου} αι – αρχών 19^{ου} αι. και την ανταπόκριση των βασικών ηρώων σε αυτές ώστε να συνδέσετε το μυθιστόρημα με τις ζωές των μαθητών σας;

ΟΜΑΔΑ 8

1. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ:

- Έχετε ποτέ νιώσει ότι κάποιος που σας συγκινεί δεν «είναι για εσάς»;
- Έχετε απορρίψει κάποιον χωρίς καν να τον γνωρίσετε;

2. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

-Γράψτε μία σελίδα ημερολογίου όπου μία Ελίζαμπεθ της εποχής σας έχει να υπερβεί τα δικά της κοινωνικά εμπόδια στο δρόμο για την προσωπική της ευτυχία με τον άνθρωπο που την ενδιαφέρει.

-Παιχνίδι Ρόλων: Γίνε ο Ντάρσυ ή η Ελίζαμπεθ. Ζητήστε από τους μαθητές να υποδυθούν έναν χαρακτήρα και να απαντήσουν σε ερωτήσεις από την οπτική γωνία του. π.χ. Για τον κ. Ντάρσυ: "Γιατί δεν θέλησες να χορέψεις με την Ελίζαμπεθ;" Για την Ελίζαμπεθ: "Πώς αισθάνθηκες όταν ο Ντάρσυ αρνήθηκε να χορέψει;" -Δημιουργική γραφή και δραματοποίηση: Οικογενειακή σκηνή σύγκρουσης σχετικά με τον/την σύντροφο που έχει επιλέξει ο γιός ή η κόρη. Επισήμανση των στερεότυπων.

-Διάδρομος συνείδησης: ο Ντάρσυ σε δίλημμα να βοηθήσει τον Γουίκαμ και να κερδίσει την Ελίζαμπεθ εις βάρος της τιμής του.

-Δημιουργία Podcast: Να δημιουργήσετε ένα podcast όπου οι μαθητές συζητούν για την επιστολή του Ντάρσι και την αντίδραση της Ελίζαμπεθ.

ΟΜΑΔΑ 8

META THN ANAGNΩΣΗ

-Διοργάνωση ενός «χορού» βάσει των κοινωνικών κανόνων του μυθιστορήματος. Παγωμένες εικόνες: η υποτίμηση και η αποδοχή τότε και σήμερα. Ημερολογικές καταγραφές προσκεκλημένων σε έναν χορό vs Συζήτηση στα κοινωνικά δίκτυα μετά από μια σύγχρονη δεξίωση με επώνυμα πρόσωπα.

-Debate: Η κοινωνική ανισότητα αποτελεί εμπόδιο σε μία σχέση;

-Κριτικές εσωφύλλου ή άλλα κριτικά σημειώματα που αναδεικνύουν την αιχμηρή ματιά της συγγραφέα στα στερεότυπα της εποχής της. Σε ποια κοινωνικά στερεότυπα θα αναφερόταν η Austen αν ζούσε σήμερα; Το βιβλίο της είναι πιο διάσημο σήμερα, βλ.

<https://www.youtube.com/watch?v=HzXL5bcokmI>

ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

Ας φανταστούμε τα βασικά πρόσωπα του
μυθιστορήματος στο σήμερα.

Και ...

Ας ζητήσουμε τη γνώμη της ΑΙ.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

1. Elizabeth Bennet

Η σύγχρονη Elizabeth θα ήταν πιθανώς μια ανεξάρτητη και έξυπνη γυναίκα με ισχυρή προσωπικότητα. Θα μπορούσε να είναι μια επιτυχημένη επαγγελματίας, ίσως σε ένα πεδίο όπως το δημοσιογραφικό, η νομική ή η εκπαίδευση. Θα διεκδικούσε τη θέση της σε έναν κόσμο που συνεχώς αλλάζει και, όπως και τότε, θα ήταν επικριτική απέναντι στις κοινωνικές ανισότητες και τις προκαταλήψεις. Ίσως να μην ταιριάζει με τις παραδοσιακές ιδέες για το γάμο και τις κοινωνικές προσδοκίες, επιδιώκοντας μια σχέση που να βασίζεται στην αμοιβαία εκτίμηση και αγάπη, αντί για κοινωνικές σκοπιμότητες.

2. Mr. Darcy

Ο Darcy στη σύγχρονη εποχή θα ήταν επίσης ένας επιτυχημένος και πιθανώς πλούσιος άντρας. Θα μπορούσε να είναι διευθυντής σε μια μεγάλη επιχείρηση, ίσως στον τομέα της τεχνολογίας ή των χρηματοοικονομικών. Αν και θα παρέμενε επιφυλακτικός και ίσως λίγο απόμακρος στην αρχή, θα ήταν βαθιά ρομαντικός και θα είχε έντονο αίσθημα τιμής. Στην αρχή, θα φαινόταν σνομπ, αλλά με την εξέλιξη της σχέσης του με την Elizabeth, θα αποκαλυπτόταν η ευαισθησία του και η προθυμία του να μάθει και να εξελιχθεί.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

"Let other pens dwell on guilt and misery." - Jane Austen